

تحلیل سیاسی هفته (۳۴)
محورهای تبلیغاتی نامزدهای ریاست جمهوری آمریکا
در خصوص جمهوری اسلامی ایران

نام دفتر: مطالعات سیاسی
شماره مسلسل: ۲۶۰۱۲۱۰۰
تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۱/۹

مقدمه

پنجاه و هفتمین انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، رقابت برای تصاحب ۳۳ کرسی مجلس سنا و یکسوم مجلس نمایندگان در روز یکشنبه ۶ نوامبر ۲۰۱۲ (۱۵ آبان ماه ۱۳۹۱) برگزار می‌شود. به عبارتی علاوه بر سکاندار قوه مجریه، آرایش سیاسی صد و سیزدهمین کنگره آمریکا نیز تغییر خواهد کرد. در این رابطه هر چند اصول سیاست خارجی آمریکا در قبال ایران در طول سه دهه تقریباً ثابت بوده است، ولی آرایش سیاسی قوای مجریه و مقننه آمریکا نقش مستقیمی را بر وزن، شدت و افق جهت‌گیری سیاست خارجی واشنگتن در قبال تهران ایفا می‌کند. به همین دلیل یکی از الزامات ترسیم نقشه راه مناسب و طراحی استراتژی امنیتی در قبال آمریکا، ارزیابی دقیق متولیان امر در خصوص رویکرد نامزدهای ریاست جمهوری یا قانونگذاران شاخص مجالس سنا و نمایندگان کنگره در قبال جمهوری اسلامی ایران است.

گفتار اول - محورهای تبلیغاتی نامزدهای جمهوریخواه در خصوص ایران

«ریک سانتوروم»^۱، «ران پل»^۲، «میت رامنی»^۳، «ریک پری»^۴، «نیوت گنگریج»^۵ و «جان هانتزمن»^۶ نامزد حزب جمهوریخواه هستند که برای معرفی شدن به عنوان نامزد نهایی حزب جمهوریخواه، رقابت فشرده‌ای را با یکدیگر دارند. مهمترین محورهای تبلیغاتی نامزدهای حزب جمهوریخواه با تمرکز بر جمهوری اسلامی ایران عبارتند از:

۱. تمرکز مرکز ثقل تحریم‌ها به سمت نهادهای بانکی و پولی ایران

میت رامنی و ریک پری از سمپات‌های اسرائیل در ایالات متحده هستند. منظور از سمپات‌های رژیم صهیونیستی، طراحان، مجریان، قانونگذاران یا ناظرانی هستند که تابعیت این رژیم را ندارند، ولی به صورت غیرمستقیم منافع آن را تأمین می‌کنند. بین سمپات‌های رژیم صهیونیستی در سطوح اجرایی، پارلمانی و تبلیغاتی نوعی همسویی و یکپارچگی برای اعمال فشار بر جمهوری اسلامی ایران وجود دارد. در همین ارتباط هر دو نامزد یکی از ابزارهای مؤثر برای تغییر رفتار تهران را، محدودسازی منابع مالی و ذخایر ارزی ایران به ویژه در بخش ارزهای معتبر و سخت همچون دلار و یورو ارزیابی می‌کنند و بر این باورند بخشی از استراتژی امنیتی آمریکا برای تغییر رفتار ایران باید بر جنگ ارزی و تضعیف پول ملی ایران متمرکز شود.

میت رامنی تصریح می‌کند تعمیق و تسطیح جنگ ارزی از طریق رایزنی برای مشارکت سایر کشورها در تحریم بانک مرکزی ایران می‌تواند بازخورد خود را به صورت بروز و ظهور نارضایتی داخلی، افزایش تورم و محدود شدن قدرت مانور ایران برای تأمین کالاهای استراتژیک نشان دهد. از طرفی میت رامنی مدعی شده، به دلیل اینکه اکثر شرکت‌های نفت و گاز ایران توسط اشخاص حقیقی و حقوقی وابسته به سپاه پاسداران اداره می‌شود، رایزنی با متحدان واشنگتن برای تحریم نفت و بانک مرکزی ایران به صورت مستقیم موجب کاهش توان مالی و قدرت بازدارندگی سپاه را فراهم می‌کند. در همین راستا وی صراحتاً اعلام کرده در صورت راهیابی به کاخ سفید، با صدور فرامین اجرایی اختیارات وزارت دارایی برای تسریع در همراهسازی سایر کشورها با تحریم بانک مرکزی و نفت ایران را افزایش خواهد داد.^۷

1. Rick Santorum
2. Ron Paul
3. Mitt Romney
4. Rick Perry
5. Newt Gingrich
6. Jon Huntsman
7. Romney position on Iran , <http://2012.republican-candidates.org/Romney/Iran.php>

۲. تداوم حضور نظامی آمریکا در افغانستان

یکی از محدود مواردی که بین سیاست‌های اوباما و میت رامنی همگرایی وجود دارد، رویکرد آنان به لزوم حضور نظامی بلندمدت آمریکا در افغانستان است. این امر از منظر امنیت ملی ایران حائز اهمیت است، زیرا علاوه بر تقویت توان آمادی و ستادی واشنگتن برای حمله احتمالی به ایران، چتر جنگ‌های اطلاعاتی آمریکا را نیز افزایش می‌دهد به طوری که پرواز بسیاری از هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا برای جاسوسی از محیط امنیتی ایران از طریق مراکز جاسوسی پنتاگون و سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا از جمله پایگاه‌های اطلاعاتی هولانگ و خیبر انجام می‌شود.

۳. حمایت از گسترش استقرار سامانه‌های راداری و موشکی آمریکا در شرق اروپا

میت رامنی با اذعان به رشد سریع توانمندی ایران در بخش موشک‌های بالستیک متعارف؛ تصریح می‌کند واشنگتن باید چتر سامانه‌های دفاع موشکی خود در شرق اروپا را گسترش دهد. وی در ۱۲ نوامبر ۲۰۱۱ مدعی شد آمریکا نباید تضمین امنیت شهروندان خود را به وتوی روسیه و چین محدود کند. این اظهارات یکی از کدهایی است که نشان می‌دهد در صورت راهیابی میت رامنی به کاخ سفید، تنش بین واشنگتن و مسکو افزایش خواهد یافت که پیامدهایی را در سطوح منطقه‌ای و جهانی به همراه دارد. برای مثال در سطوح منطقه‌ای می‌توان به احتمال فعال‌تر شدن سازمان شانگ‌های یا نزدیکی بیشتر روسیه به ایران و در سطوح جهانی می‌توان به افزایش اصطکاک‌های سیاسی آنان در شورای امنیت سازمان ملل اشاره کرد.^۱

۴. افزایش رایزنی با چین برای اعمال فشار بر ایران و کره شمالی

جان هانتسمن تأکید می‌نماید واشنگتن با چانه‌زنی دیپلماتیک و مانور بر حوزه‌هایی مانند تبت و تایوان که حساسیت پکن بر روی آنان بالاست، باید شرایط لازم برای همراه‌سازی پکن جهت اعمال فشار بر تهران را فراهم کند.

۵. حمایت از گزینه تهاجم هوایی و موشکی

نیوت گنگریج، میت رامنی و ریک سانتروم از حامیان اصلی بمباران تأسیسات اتمی ایران هستند. نیوت گنگریج در برخی مواقع پا را فراتر از «میت رامنی» و «ریک سانتروم» برداشته و بر حمله نظامی پیش‌دستانه تأکید و تصریح می‌کند حتی اگر وجود تسلیحات اتمی اثبات نشود، تهاجم به تأسیسات هسته‌ای ایران باید در چارچوب اصل دفاع پیش‌دستانه انجام شود.^۲

«ریک پری» نیز در مناظره‌ای که در ۳ نوامبر ۲۰۱۱ در شبکه سی.ان.ان برگزار شد، حمایت خود را از گزینه تهاجم نظامی اسرائیل اعلام کرد. وی با اشاره به گزارش جانبدارانه یوکیا آمانو مورخ ۸ نوامبر ۲۰۱۱ مدعی شد این گزارش یکی از کدهایی است که لزوم برخورد جدی با برنامه‌های هسته‌ای ایران را دو چندان می‌کند.^۳

ریک پری با صدور بیانیه‌ای در ۹ نوامبر ۲۰۱۱، تصریح نمود گزینه تحریم و مذاکرات تحت فشار دیگر از کارآمدی لازم برخوردار نیست. وی همچنین در بیانیه خود با سوار شدن بر امواج عملیات روانی همچون برنامه‌ریزی تهران برای ترور سفیر عربستان در واشنگتن، بین امنیت داخلی آمریکا و لزوم مقابله با ایران یک ارتباط مستقیم را تداعی کرده است.

ران پل پس از انتخابات اوهایو به رتبه سوم نزل کرد. وی تنها نامزد حزب جمهوریخواه است که ایران هسته‌ای را تهدید جدی برای امنیت ملی آمریکا محاسبه نکرده و خواستار مذاکرات انتقادی با ایران است.^۴ وی با اعمال تحریم‌های گسترده علیه ایران نیز مخالف است و آن را یک عمل خصمانه تلقی می‌کند که می‌تواند در نهایت به جنگ منجر شود.

۶. افزایش عملیات‌های پنهانی برای اخلال در برنامه‌های اتمی ایران

نیوت گنگریج در تبلیغات خود، وزن قابل توجهی را به اعضای جامعه جاسوسی آمریکا برای انجام «عملیات‌های محرمانه»^۵ می‌دهد. وی در مناظره ۱۲ نوامبر ۲۰۱۱ که با حضور تمام نامزدان جمهوریخواه در شبکه سی.بی.اس برگزار شد، تصریح نمود در صورتی که واشنگتن در ارزیابی‌های خود به این نتیجه رسد که تحریم‌ها نتوانسته جلوی پیشرفت‌های هسته‌ای ایران را بگیرد، باید

1. <http://mittromney.com/blogs/mitts-view/2011/11/fact-sheet-mitt-romneys-strategy-end-irans-pursuit-nuclear-weapon>

2. Gingrich Calls for Regime Change in Iran , Nov 24 , 2011 , <http://online.wsj.com/article>

3. Rick Perry Supports Israeli Attack On Iran , 4 Nov 2012 , thinkprogress.org/security/

4. Ron Paul: Iran Does Not Threaten Our National Security , <http://abcnews.go.com/blogs/politics/2011/12/ron-paul-iran-does-not-threaten-our-national-security/> , Dec 30 , 2011

5. Covert Operations

انجام عملیات‌های پنهانی همچون حملات سایبری و الکترونیکی به مراکز اتمی را در اولویت قرار داد.^۱

۷. حمایت از ترور دانشمندان و کارشناسان ارشد صنعت هسته‌ای کشور

ریک سانتروم از حامیان ترور دانشمندان و کارشناسانی است که نقش اثرگذاری را در پیشبرد برنامه‌های اتمی ایران دارند. در همین راستا وی ترور «مصطفی احمدی روشن» در ۲۳ دی‌ماه ۱۳۹۱ را عملی تحسین‌برانگیز و فوق‌العاده بر شمرده و آن را پیام روشنی برای ایران می‌داند و در ضمن به دانشمندان هسته‌ای روسیه و کره‌شمالی هشدار داد در صورت کمک به پیشبرد برنامه‌های اتمی ایران امنیت نخواهند داشت. این سیاستمدار جمهوریخواه مدعی شد این اقدامات تروریستی را برای حفاظت از جان شهروندان آمریکایی ضروری می‌داند.^۲ تندروی وی در حمایت از ترور دانشمندان اتمی به حدی است که اظهارات برخی دمکرات‌ها در محکومیت ترور «مصطفی احمدی روشن» را به باد انتقاد گرفت.^۳

گفتار دوم - محورهای تبلیغاتی نامزد حزب دمکرات در خصوص جمهوری اسلامی ایران

به نظر می‌رسد باراک اوباما از ایالت ایلوی نويز برای انتخاب مجدد به‌عنوان چهل‌وچهارمین رئیس‌جمهور آمریکا در قیاس با سال ۲۰۰۸ راهی به مراتب دشوارتری را پیش‌رو داشته باشد. وی پیش‌تر در ۴ آوریل ۲۰۱۱ به‌صورت رسمی نامزدی خود را از طرف حزب دمکرات به کمیسیون ملی انتخابات اعلام و برای اولین بار در تاریخ انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، آن را از طریق شبکه‌های اجتماعی فیس‌بوک و تویتر به اطلاع شهروندان آمریکا رساند تا فرصت لازم برای تأمین مالی ماراتن رقابت‌های انتخاباتی را داشته باشد. «جو بایدن» نیز به‌عنوان معاون رئیس‌جمهور معرفی شده است.

بحران اقتصادی آمریکا موجب شده باراک اوباما و نامزدهای حزب جمهوریخواه با ملاحظات بیشتری در خصوص گزینه تهاجم نظامی یا تصاعد تنش با ایران اظهارنظر کنند. اکثر نامزدان جمهوریخواه بر این باورند تصویرسازی مجازی از اهداف و ماهیت برنامه‌های هسته‌ای ایران و متهم‌سازی دمکرات‌ها به قصور در برابر ایران، ظرفیت‌های لازم برای اعمال فشار بر دولتمردان و قانونگذاران حزب دمکرات را دارد. در این میان، فشار جمهوریخواهان می‌تواند دو پیامد معکوس را به همراه داشته باشد. از یک طرف احتمال دارد دولت اوباما را وادار نماید از طریق مجاری غیرمستقیم مانند ترکیه، روسیه یا مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا؛ جمهوری اسلامی ایران را به ازسرگیری مذاکره با گروه ۵+۱ تشویق نماید یا بر عکس چانه‌زنی با کشورهای اروپایی و آسیایی برای گسترش چتر تحریم بانک مرکزی و نفت ایران را افزایش دهد.

مهمترین محورهای باراک اوباما در قبال ایران عبارتند از:

(الف) ایجاد اجماع جهانی علیه فعالیت‌های هسته‌ای ایران،

(ب) حمایت از مذاکرات غیرمستقیم با ایران در قالب گروه ۵+۱،

(ج) ارائه بسته‌های پیشنهادی در قالب «رویکرد چماق و هویج»،

رویکرد باراک اوباما برای تحریم ایران مبتنی بر «استراتژی چماق و هویج» است که بر دو محور اعمال توأمان تحریم‌ها و ارسال

سیگنال برای مذاکرات انتقادی با گروه ۵+۱ بنا شده است.^۴

(د) حمایت از ناراضیان و مخالفان نظام جمهوری اسلامی ایران.

باراک اوباما بر این باور است علاوه بر رایزنی با متحدان آمریکا برای اعمال تحریم‌های جهانی، باید عمق استراتژیک حمایت‌های مردمی از حاکمیت را کاهش داد که بخشی از این استراتژی باید به سمت ایجاد شکاف بین رهبری نظام و نهادهایی همچون سپاه پاسداران متمرکز شود. از منظر باراک اوباما، سیاست‌های تحریمی دولت و کنگره آمریکا در قالب گفت‌وگوهای بشردوستانه باید بیشتر بر مفاهیمی متمرکز شوند که بتوانند بیشترین دامنه تأثیر را بر چتر جامعه ایران داشته باشند. در این میان تأکید بر محورهایی از قبیل حمایت از حقوق اقوام، اقلیت‌های دینی، تصویرسازی مجازی از نقض حقوق زنان، ایجاد تشکیک نسبت به برگزاری انتخابات آزاد و سالم، حمایت‌های هدفمند از معترضان به روند برگزاری یا نتایج انتخابات برگزار شده، انحراف اخبار واقعی پیرامون زندانیان سیاسی - امنیتی و متهم‌سازی جمهوری اسلامی ایران به نقض معاهدات بین‌المللی بشردوستانه مانند «عهدنامه بین‌المللی حقوق سیاسی و

1. Romney, Gingrich at GOP Debate: We'd Go to War to Keep Iran From Getting Nuclear Weapons , 12 Nov. 2011, <http://www.cbsnews.com/>

2. Rick Santorum :Dead Iranian Scientists a 'Wonderful Thing' , 13 Jan, 2012 , www.digitaljournal.com

3. Rick Santorum: US Wrong to Condemn Iran Scientist , 14 Jan, 2012 , <http://bostonherald.com/news/>

4. Obama position on Iran , <http://2012.presidential-candidates.org/Obama/Iran.php>

مدنی»،^۱ «معاهده حذف تمام اشکال تبعیض نژادی»^۲ و «معاهده بین‌المللی حقوق فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی»^۳ از ظرفیت‌های لازم برای تجمیع و بسیج معترضان داخلی برخوردارند.^۴

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

ریک پری که در رقابت‌های انتخاباتی آرای پایینی را به دست آورده، اعلام نموده احتمال دارد به نفع نیوت گینگریج کناره‌گیری کند. پیش‌تر جان هانتسمن به نفع ریک پری کنار کشیده بود. احتمال پیروزی ران پل نیز به دلیل اتخاذ مواضع ضداسرائیلی، اعمال نفوذ لابی‌های یهود و نتایج ضعیف وی در رقابت‌های درون حزبی نیوهمپشایر و کارولینای جنوبی پایین است. در نتیجه حوزه رقابت بین میت رامنی، نیوت گینگریج و ریک سانتروم است و جمهوری اسلامی ایران باید بیشتر بر روی این سه نامزد تمرکز نماید. لازم به یادآوری است، ریک سانتروم در انتخابات درون حزبی سال ۲۰۰۸ به نفع میت رامنی کناره‌گیری کرده بود.

رصد مناظرات نامزدهای حزب جمهوریخواه مبین این واقعیت است که بین آنان اختلاف‌نظرهایی در خصوص اولویت‌بندی تهدیدات فراروی آمریکا وجود دارد. جدا از موضوع ایران؛ تداوم حضور نظامی آمریکا در افغانستان، نحوه رفتار در قبال بیداری اسلامی منطقه، آینده مذاکرات خاورمیانه، بحران اقتصادی و کمک به پاکستان بخش‌های دیگری از موضوع‌های مورد اختلاف بین نامزدهاست. در همین ارتباط نهادهای ذیربط باید در راستای مدیریت سیاسی راهبردی، به دقت موضع هر کدام از کاندیداها در قبال جمهوری اسلامی ایران به ویژه در خصوص موضوعاتی همچون فعالیت‌های هسته‌ای، سپاه پاسداران و گسترش تحریم‌ها را واری و سناریوهای مختلف در صورت پیروزی هر کدام از کاندیداها را به دقت طراحی کند.

میت رامنی، نیوت گینگریج و ریک سانتروم، انتقادهای تندی را به سیاست‌های باراک اوباما در قبال ایران دارند و به صراحت اعلام کرده‌اند در صورت راهیابی به کاخ سفید، گزینه تهاجم نظامی را در صدر اولویت‌های خود قرار می‌دهند.^۵ در صورتی که تا انتهای رقابت‌های درون حزبی، هر کدام از این سه نامزد پیروز شوند، حامل این پیام است که ابزارهای دیپلماسی عمومی وابسته به نومحافظه‌کاران و رژیم صهیونیستی موفق شده‌اند بخشی از افکار عمومی شهروندان آمریکایی را با خود همراه کنند که این امر در صورت راهیابی هر کدام از آنها به کاخ سفید می‌تواند به تصاعد جهشی تنش بین ایران و آمریکا منجر شود. از طرفی هر سه نامزد نگاه خاصی را به بهره‌گیری از جغرافیای امنیتی کشورهای عرب حوزه خلیج فارس از خود نشان می‌دهند که این امر می‌تواند به کاتالیزوری برای ایجاد و گسترش واگرایی بین ایران و کشورهای عرب منطقه تبدیل شود. در نتیجه محیط امنیتی منطقه از حالت سیاسی محور به سمت امنیتی – نظامی محور تغییر خواهد یافت.

اگر جمهوریخواهان علاوه بر ریاست جمهوری، اکثریت مجالس نمایندگان و سنا را نیز به دست آورند؛ شیب و جنس تهدیدات آمریکا علیه ایران تغییر کرده و افزایش ائتلاف‌های نظامی ایالات متحده در منظومه امنیتی جمهوری اسلامی ایران را به همراه خواهد داشت. در این میان وزن تهدیدات نیز افزایش خواهد یافت.

برخی نامزدهای جمهوریخواه که در نوک پیکان آنها میت رامنی و ریک پری قرار دارند به تحریم جهانی بانک مرکزی اشاره می‌کنند و شکل‌گیری برخی نابسامانی‌ها در بازار ارز ایران و افزایش جهشی قیمت ارزهای معتبر همچون دلار و یورو را تأییدی بر صحت اظهارات خود ارزیابی می‌کنند، به همین دلیل نهادهای ذیربط باید در خصوص بی‌ثباتی بازار ارز و آثار تورمی آن از منظر امنیت ملی برخوردار کند و از ارسال سیگنال‌هایی که مبین تأثیرپذیری تحریم‌ها بر نظام اقتصادی کشور باشد خودداری کنند.

1. International Covenant on Civil & Political Rights (ICCPR)

2. The Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (CEDAW)

3. International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)

4. Sticks & Carrots Approach

5. Bomb Iran? Where Mitt Romney and Rick Santorum Stand, 5 Jan, 2012, http://www.cnn.com/id/45882054/Bomb_Iran_Where_Mitt_Romney_and_Rick_Santorum_Stan